

ประโยค ป.ธ. ๖

แปล ไทยเป็นมคธ

สอบ วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

๑. ภรรยาของชายผู้ประกอบอาชีพตามเชิงเขานั้น ทำการต้อนรับอย่างเต็มที่แก่พ่อค้ำนั้น กล่าวในเวลาที่มีมาถึงว่า พ่อ ชายผู้นี้ตั้งแต่มาถึงก็ระบุชื่อได้ทุกคน ให้สิ่งของชนิดนี้และชนิดนี้ ๆ ฝ่ายสามีนั้นก็ทำกิจที่สมควรทำแก่เขา ๆ ครั้นถึงตอนเย็น พ่อค้ำนั้นนั่งอยู่บนที่นอน ถามเขาว่า สหายขณะเที่ยวไปตามเชิงเขาท่านเคยเห็นอะไรมาก ๆ เขาตอบว่า เราไม่เห็นอย่างอื่น เห็นแต่ต้นไม้กิ่งสีแดงเป็นจำนวนมาก ๆ พ่อค้ำนั้น ถามว่า ต้นไม้มีจำนวนมากหรือ ๆ เขาตอบว่า ใช่แล้ว มีเป็นจำนวนมาก ๆ พ่อค้ำนั้น กล่าวว่า ถ้าเช่นนั้น จงชี้ให้พวกเราดูต้นไม้เหล่านั้น ไปกับเขา ตัดต้นจันทน์แดงบรรทุกเต็มเกวียน ๕๐๐ เล่ม ขณะเดินมาก็กล่าวกะเขาว่า สหาย บ้านเราอยู่ที่กรุงพาราณสีโน้น ท่านจะมาถิ่นพำนักของเราเป็นครั้งคราวก็ได้ เราไม่มีความต้องการของกำนัลอย่างอื่น นำมาเฉพาะต้นไม้กิ่งสีแดงก็พอ ๆ เขารับปากว่า ได้ เมื่อมายังถิ่นพำนักของพ่อค้ำนั้นเป็นครั้งคราว ก็นำมาเฉพาะไม้จันทน์แดงเท่านั้น ๆ แม้พ่อค้ำนั้นก็ให้ทรัพย์เขาเป็นจำนวนมาก ๆ ต่อมาหลังจากนั้น เมื่อพระกัสสปทศพลเสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว เมื่อประดิษฐานสถูปทองคำแล้ว ชายนั้น ได้นำไม้จันทน์จำนวนมากไปกรุงพาราณสี ๆ กาลนั้น พ่อค้ำผู้เป็นสหายของเขานั้น ให้บดไม้จันทน์จำนวนมาก ให้บรรจุเต็มถาดแล้ว กล่าวว่า มาเถิดสหาย ไปยังสถานที่ก่อพระเจดีย์กัน จนเวลาข้าวปลาอาหารสุกจึงค่อยกลับมา ได้พาเขาไปทำการบูชาด้วยไม้จันทน์ ณ สถานที่ก่อพระเจดีย์นั้น ๆ ฝ่ายสหายชาวปัจฉิมชนบทของเขานั้น ได้สร้างวงรอบเหมือนวงพระจันทร์ด้วยไม้จันทน์ ที่ห้องในพระเจดีย์ ๆ

๒. เรื่องมีอยู่ว่า สมัยหนึ่ง พระธิดาของพระราชวงศ์โกปิยะ พระนามว่า สุปปวาสา ทรงครรภ์อยู่ถึง ๗ ปีแล้วก็ยังทรงครรภ์ต่ออีก ๗ วัน ทรงได้รับเวทนาเป็นทุกข์ แรงกล้า เผ็ดร้อน ทรงอดกลั้นความทุกข์นั้นอยู่ได้ด้วยการตรึกนึกคิด ๓ ประการนี้ คือ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด ทรงแสดงธรรมเพื่อละทุกข์แห่งรูปนี้แน่ละ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น เป็นผู้ตรัสรู้เอง โดยชอบหนอ พระสงฆ์สาวกใดปฏิบัติเพื่อละทุกข์แห่งรูปนี้แน่ละ พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น เป็นผู้ปฏิบัติดีแล้วหนอ ทุกข์ขนาดนี้ไม่มีในพระนิพพานใด พระนิพพานนั้นเป็นสุขดีหนอ ดังนี้ ทรงส่งพระสวามีไปเดินประทับของพระศาสดา เมื่อพระสวามีนั้นกราบทูลการถวายบังคมแด่พระศาสดาตามคำของพระนางแล้ว ในขณะที่พระศาสดาตรัสว่า ธิดาของพระราชวงศ์โกปิยะ นามว่าสุปปวาสา จะมีสุข ไม่มีโรคเกิด ขอให้ประสูติ พระโอรสผู้ไม่มีโรคเกิด ดังนี้ เท่านั้นก็ทรงเป็นผู้มีสุข ทรงไม่มีโรค ประสูติพระโอรสผู้ไม่มีโรค ทรงนิมนต์ภิกษุสงฆ์มีพระพุทธเจ้าเป็นประธาน ได้ทรงถวายมหาทานเป็นเวลา ๗ วัน ๆ แม้พระโอรสของพระนาง ถือเอาธมกรกกรองน้ำถวายพระสงฆ์ได้ นับแต่วันที่ประสูติ ๆ กาลต่อมา พระโอรสนั้น เสด็จออกบรรพชา บรรลุพระอรหันต์ ๆ ต่อมาวันหนึ่ง พวกภิกษุสนทนากันในโรงธรรมว่า คุณเอาเด็กผู้มีอายุทั้งหลาย ภิกษุผู้ถึงพร้อมด้วยคุณความดีที่ฝังอยู่ในตนซึ่งจะรองรับความเป็นพระอรหันต์ถึงขนาดนี้ ยังเสวยทุกข์ในท้องมารดาเป็นเวลาถึงเพียงนี้ ไม่ต้องกล่าวถึงคนพวกอื่นเลย ภิกษุนี้ถอนทุกข์ได้เป็นอันมากหนอ ๆ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๒

แปล ไทยเป็นมคธ

๑. สา (ปพฺพตปาตกมมิกสฺส ภริยา) ตสฺส อุพารสกุการี กตฺวา
 สามีกสฺส อากตกาเล สามี อิมินา อากตกาลโต ปฏฺจาย สพฺเพสํ นามํ
 วตฺวา อิทถจิทถจ ทินฺนุนฺติ อาห ฯ โสปีสฺส กตฺตพฺพยุดฺตํ กริ ฯ
 อถ นํ สายํ สยเน นิสินฺโน ปุจฺฉิ สมฺม ปพฺพตปาเท จรฺนเตน เต กิ
 พหุํ ทิฏฺฐปฺพพฺพนฺติ ฯ อถณํ น ปสฺสामी รตฺตสาขา ปน เม พหุ รุกฺขา
 ทิฏฺฐาติ ฯ พหุ รุกฺขาติ ฯ อาม พหุติ ฯ เตนหิ เต อมฺหากํ ทสฺเสหิตี
 เตน สทฺฐิ กนฺตฺวา รตฺตจฺนทฺนรูกฺเข ฉินฺทิตฺวา ปถจ สกฺกฺสตาณี ปุเรตฺวา
 อากจฺฉนฺโต ตํ อาห สมฺม พาราณสียํ อสฺสูกฺกฺจฺฉาเน นาม มม เคหํ
 กาเลน กาลํ มม สนฺตํ อากจฺฉเยยฺยาสิ อถณฺเน เม ปณฺณากาเรน อตฺถโถ
 นตฺถิ รตฺตสาขา รูกฺเขเอว อาหเรยฺยาสีตี ฯ โส สาธฺฐติ วตฺวา กาเลน กาลํ
 ตสฺส สนฺตํ อากจฺฉนฺโต รตฺตจฺนทฺนเมว อاهرตี ฯ โสปีสฺส พหุํ ฐนํ
 เทติ ฯ ตโต อปเรน สมเยน ปรีนฺนิพฺพเต กสฺสปทสพฺเพ ปตฺติฏฺฐิจิเต
 กาณฺจณฺฐเป โส ปรีโส พหุํ จนฺทนํ อาทาย พาราณสี อคฺมาตี ฯ อถสฺส
 โส สหายโก วาณิโช พหุํ จนฺทนํ ปีสฺสาเปตฺวา ปาตี ปุเรตฺวา เอหิ สมฺม
 ยาว ภตฺตํ ปจฺจติ ดาว เจตฺตยกรมฺมจฺฉานํ กนฺตฺวา อากมิสฺสสามาตี ตํ อาทาย
 ตตฺถ กนฺตฺวา จนฺทนปฺุชฺชํ อกาสิ ฯ โสปีสฺส ปจฺจจฺนตฺวาสิ สหายโก
 เจตฺตยจฺฉนฺตํ จนฺทเนน จนฺทมณฺฑลํ อกาสิ ฯ

๒. เอกสฺมี หิ สมเย สุปฺปวาสา นาม โภพิยธิตา สตฺต วสฺถานิ
 คพฺภํ ชาเรตฺวา สตฺตดาหํ มุพฺพหคพฺภา ทุกฺขาหิ ติพฺพาหิ กฏฺฐกาหิ เวทนาหิ
 ผุฏฺฐา สมฺมาสมฺพทฺุโร วต โส ภควา โย อิมสฺเสว รูปสฺส ทุกฺขสฺส
 ปหานาย ฐมฺมํ เทเสติ สุปฺปฏิปฺนฺโน วตสฺส ภควโต สาวกสงฺโฆ โย
 อิมสฺเสว รูปสฺส ทุกฺขสฺส ปหานาย ปฺฏิปฺนฺโน สฺสขํ วต นิพฺพานํ ยตฺถิหํ
 เอวรूपิ ทุกฺขํ น สํวิชฺชตีตี อิเมหิ ตีหิ วิตฺถเกหิ ตํ ทุกฺขํ อธิวาเสนฺตี

สามิกัม สตุถุ สนฺตีกัม เปเสตฺวา เตน ตสฺสา วจนน สตุถุ วนฺทนาย อารโหจิตาย
 สฺวฉินิ โหตุ สฺวปฺวาสา โภพิยชิตา อโรคา อโรกัม ปฺตฺตัม วิชายตฺตติ สตุถารา
 วุตตกฺขณฺเนยว สฺวฉินิ อโรคา อโรกัม ปฺตฺตัม วิชายิตฺวา พุทฺธปฺปมฺขัม ภิกฺขุสงฺฆมฺ
 นิมนฺเตตฺวา สตุตฺตานิ มหาทานํ อทาสี ๑ ปฺตฺตโตปิสฺสา ชาตทิวสโต ปญฺจาย
 ฌมกรกัม อาทาย สงฺฆสฺส อุกกัม ปฺริสฺสาเวสิ ๑ โส อปรภาเค นิภฺขมิตฺวา
 ปพฺพชิตโต อรหตฺตัม ปาปฺณิ ๑ อเถกทิวสํ ภิกฺขุ ฌมมสภายํ กถํ สมนฺุชาเปตุํ
 ปสฺสส อวฺวโส เอวฺวโรโป นาม อรหตฺตสฺส อฺปนฺนิสฺสยสมฺปนฺโน ภิกฺขุ
 เอตฺตกัม กาลํ มาตุ กุจฺฉิสฺสมี ทุกขํ อฺนุโกสิ กิมงฺกัม ปน อณฺเณ พหุํ วด
 อิมินา ทุกขํ นิตฺถินฺนฺนฺติ ๑